

VAKUUSLASKELMA PYROBIT OY, JOUTSA

1 YLEISTÄ

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 59–61 §:ssä säädetään jätteen käsittelytoiminnan vakuudesta, tässä on otteita näistä pykälistä.

59 §: Kyseistä toimintaa harjoittavalla on velvoite asettaa vakuus jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden vaatimatta jättämisen edellytyksistä.

60§: Vakuuden on oltava riittävä 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Valtioneuvosto voi antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta ja kerryttämisestä. Pienimuotoisia toimintoja varten vakuuden määrä voidaan säätää kiinteäksi summaksi, joka voi olla enintään 10 000 euroa.

61 §: Ympäristöluvassa voidaan määrätä, että toiminnanharjoittajan on arvioitava vakuuden riittävyyttä 59 §:ssä tarkoitetuista toimista aiheutuviin kustannuksiin määräajoin ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle.

Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Luvassa voidaan perustellusta syystä määrätä tarkemmin hyväksyttävästä vakuusmuodosta ja vakuuden muista ehdoista. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista.

YSL 89 §, 3 momentti

Lupaviranomaisen on lisäksi valvontaviranomaisen tai asianomaisen yleistä etua valvovan viranomaisen aloitteesta muutettava luvan vakuutta koskevia lupamääräyksiä, jos lupaviranomainen arvioi, että jätteen käsittelytoiminnalle luvassa määrätyn vakuuden määrä ei ole riittävä 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi tai vakuus ei muutoin täytä 59–61 §:n mukaisia vaatimuksia. Voimaan 1.9.2022.

Jätevakuuden asettamisvelvollisuuden tarkoituksena on varmistaa, että toiminta-alue voidaan saattaa ympäristöllisesti hyväksyttävään kuntoon yhtiön mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Jätevakuuden määrän on vastattava niitä kustannuksia, joita asianmukaisesta jätehuollosta toiminnan lopettamisen yhteydessä aiheutuu. Vakuuden määrän arvioinnin tulee lähtökohtaisesti perustua tilanteeseen, jossa palvelut hankitaan markkinaehtoisesti kolmannelta. Mahdollisella positiivisella arvolla ei ole

kompensoitava negatiivisen arvon jätteen jätehuoltokustannusten vakuutta. Lisäksi vakuuden on korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisun (KHO 2017:24) mukaisesti katettava myös arvonlisäveron määrä.

- Jätevakuusopas 2024, Opas jätehuollon toimijoilta vaadittavista vakuuksista (Ympäristöministeriö 2024:20)

2 VAKUUSLASKELMA

Yrityksen aiempaa vakuutta on ollut syytä tarkastella uudelleen ja tähän on pyydetty yritykseltä uutta laskelmaa, mutta sitä ei ole saatu, kehotuksesta huolimatta.

PyroBit Oy:n vakuus on ollut 40 000 €, mutta Vaasan hallinto-oikeus on pitänyt sitä 30.1.2024 liian pienenä ja on kumonnut valituksenalaisen päätöksen vakuutta koskevan lupamääräyksen 29 ja palauttanut asian tältä osin Joutsan kunnan tekniselle lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Yrityksen estyessä jatkamaan ympäristöluvan mukaista toimintaa alueella, alueen saattamiselle jätelain/ ympäristönsuojelulain mukaiselle toiminnan lopettamisen jälkeiselle tasolle esitetään seuraavat kululaskelmat.

Tiedossa on Aluehallintoviraston päätös (nro 344/2020, Dnro ESAVI/16350/2020 22.9.2020) Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy:lle, jossa 20 000 tonnin kattohuopajätteen vakuudeksi määrättiin ehdotettu 161,20 €/tonni (ilman alvia 130 €/t, sisältäen vain jätteen käsittelymaksun), eli yhteensä 3 224 000 €, sisältäen alv:n 24 %. Pienillä yrityksillä ei ole yleensä mahdollisuuksia maksaa tämän suuruisia vakuuksia, vaan usein vakuudeksi on määrätty esimerkiksi 10 000 € tai enemmän, koska on myös haluttu yrittäjyyttä seudulle. Vakuusohjeistus on kuitenkin tiukentunut viime aikoina.

Salpakierto Oy Lahdessa käsittelee kattohuopajätettä, mutta he pystyvät vastaanottamaan sitä ainoastaan omalta seudulta. Iris Ympäristö Oy/ Rebitumen Forssassa mainostaa myös ottavansa vastaan kattohuopajätettä, mutta ei vastannut kuitenkaan kyselyyni asiasta. Joillakin paikkakunnilla kattohuopajäte/bitumikermijäte menee sekajätteeseen ja ilmeisesti polttoon.

Taulukko 1. Tarjousten perusteella tai muuten saatuja ja arvioituja loppuhintoja yrityksen eri jätelajeille ja niiden maksimi varastointimäärille. Huom. Yleinen arvonlisäverokanta nousee 25,5 prosenttiin 1.9.2024 alkaen.

Jäte	Määrä tonnia	Yksikköhinta €/t (sis. alv 24%)	Yhteensä €	Huom.	Kuljetuskustannus (sis. alv 24 %, arvio) 1)
Eristevilla	10- 50	155,00 €/t	7750 €	MKO Ympäristöpalvelut Oy	1240 €

				tarjous, loppusijoitus	
Puujäte (puhdas)	40-150	0/4,96 €/t	744 €	MKO Ympäristö- palvelut Oy tarjous, kompostin tukiaine	3100 €
Metallit	40-80	+200,61 €/t	(8000- 16 000 €)	MKO Ympäristö- palvelut Oy kierrätys (ei huomioida)	1240 €
Kattohuopajäte	10 000	(163,68 MKO)/ 154,01 PJHOY 2)	1540100€	MKO Ympäristö- palvelut Oy ei ota vastaan näin suuria määriä/ Pirkanmaan Jätehuolto Oy	378 000 €
Kuormakohtainen punnitusmaksu		18,60 €/ kuorma	130 €	MKO Ympäristö- palvelut Oy	
Yhteensä			1548724€		383580€
Kaikki yhteensä					1932304€

- 1) Kuljetus-Kauko Oy:n tarjous kuljetushinnoista: lähtö/paluu Heinolaan. Yhdistelmä korkeilla lavoilla, 1,85+alv/km tyhjänä ja 2,25+alv/km kuormattuna. Hintaan sisältyy yksi tunti lastausta ja purkua, yli menevät 80+alv/h. 30 tonnia/kuorma. Matka Heinola-Joutsa 70 km, Joutsa Jyväskylä 80 km, Joutsa – Tampere 160 km.
- 2) Energiahyödynnettävä tuotantotoiminnan jäte, jätteen haltijalla sopimus jätteen energiana hyödyntämisestä. Hinnat on otettu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n Kunnan toissijaisen vastuun jätetaksasta.

Lisäksi kunnalla voi olla hallinnollisia kuluja järjestäessään yrityksen jätteet käsittelyyn ja muut ympäristöasiat kuntoon. Niitä ei ole tässä kuitenkaan arvioitu.

Esitys riittäväksi vakuudeksi tai muuksi vastaavaksi järjestelyksi asianmukaisen jätehuollon järjestämiseksi:

Edellä esitettyjen kululaskelmien mukaisesti ympäristöluvan vakuudeksi esitetään 1 932 000 € suuruista, esimerkiksi pankkitakausta.

Laskelmat on tehnyt

Suvi Runsten
Toimitusjohtaja, DI
Ympäristökonsultointi EcoChange Oy
Länsi-Keimolantie 23, 01750 Vantaa
p. 050-5690049
Y-tunnus: 2187037-1
suvi.runsten@ecochange.fi, www.ecochange.fi